



# Vrouw Dotje

## laatste tjotter

geeft en waarmee hij ook meermalen in wedstrijden uitkomt.

### Honderd schepen

De Jong, die op vijftienjarige leeftijd in het vak kwam, nadat hij eerst drie jaar bij een tuinman had gewerkt, heeft in totaal ongeveer honderd schepen gebouwd. Veertig jaar geleden al twee kleine Friese klasse-tjotters van 4,70 × 1,70 meter voor de heer Piersma en daarna nog twee boeiers — de Boras voor de heer Hoefnagel te Doorwerth en de naar hem genoemde Berend voor de heer Van Kesteren te Haren —, het Friese jacht Eleonora voor dr. Buitendijk te Heerlen en drie jaar geleden voor zichzelf ook nog een 6,70 meter lange kajuitschouw, die hij weer heeft verkocht. De boot was hem „to mansk” zoals de Friezen zeggen. Zijn vrouw houdt namelijk niet van zeilen en om alles alleen te doen, was hem te spannend.

In totaal heeft hij zo'n 30-40 tjotters gebouwd en daarnaast nog vele vissersboten, roeiboten en andere kleine scheepjes. De bouw van boten voor de pleziervaart begon eigenlijk pas na

Vijftig jaar geleden — hij was toen 18 jaar — leverde de heer Berend de Jong, scheepsbouwer in het Friese dorp Heeg, dat zich tot een zeer aantrekkelijk watersportdorp heeft ontwikkeld, de eerste door hem gebouwde tjotter af. Zaterdagmorgen 3 juni gleed de laatste die uit zijn nijvere handen kwam majestueus onder grote belangstelling in de Syl. Dit was de Vrouwe Dotje, gebouwd voor de heer J. C. Scheer uit Arnhem.

Berend neemt namelijk geen opdrachten voor nieuwbouw meer aan.

Hij wil nu van zijn oude dag genieten, al zal hij nu en dan nog wel eens een kleine reparatie verrichten. Want hij kan moeilijk afscheid nemen van het oude „skûtmakkersfak”, dat hij zo lang in het meer dan honderd jaar oude familiebedrijf heeft uitgeoefend. Maar zijn bedrijf wordt voortgezet door de heren N. H. C. Huntelaar in Gaastmeer en P. Piersma te Heeg, zoon van „heit” (vader) Piersma van de Jeugherberg aldaar, voor wie De Jong in de loop der jaren ook tien tjotters heeft gebouwd, waarin Piersma zeillessen



## van Berend de Jong

1950, toen ook voor De Jong de betere tijd aanbrak. Daarvoor was het niet zo florissant, want na de skûtsjes die zijn vader en grootvader bouwden, brak de tijd aan dat de meeste klanten beroepsschippers en beroepsvissers waren, die hun schepen lieten repareren of teren en die mensen waren in die jaren vrijwel altijd krap bij kas, zodat Berend vaak lang op zijn geld moest wachten. De bouw van luxe schepen bracht sneller geld in het laatje. Dat was boter bij de vis.

### Eigen bouwmethode

Evenals zijn beroemde voorgangers Eeltje en Auke Holtrop van de Zee uit Joure, bouwde De Jong niet volgens tekening, maar alles op het oog. Hij deed dit volgens een eigen methode. Hij legde eerste de kielbalk, plaatste daarna de voor- en achterstevan en de spanten voor het vlak en begon dan direct met de romp, wat wel bijzonder vakmanschap vereiste. Pas als de romp klaar was bracht hij de zijspanten aan. Voor de bouw van de tjotter en andere jachten gebruikte hij het liefst Frans eikehout,

waarvan ook de Vrouwe Dotje gebouwd is.

Het traditionele snijwerk op de kop van het roer en de bedelbalk bracht hij zelf eveneens aan en bij deze laatste tjotter ook de mastplank. Hiervoor maakte hij bij uitzondering echter ook nog de mast van grenehout, het verdere rondhout en zelfs de blokken van pokhout.

Met uitzondering van het 17 m<sup>2</sup> grote tuig alles dus eigen werk, dat door allen die de feestelijke tewaterlating bijwoonden bewonderd werd.

### Veel lof

Nadat de Vrouwe Dotje vlot in het water van de Syl was gegleden, werd in de oude bouwschuur veel lof aan de bouw toe gezwaaid.

Allereerst door de heer Scheer, die zei dat hij een prachtig stuk werk onder de handen van De Jong heeft zien groeien. „Alle liefde voor het oude ambacht heeft hij in deze tjotter neergelegd. Wij hopen er lang en gelukkig in te kunnen zeilen”. De heer Scheer, die reeds vanaf zijn 8e jaar zeilt en begon

Boven: Berend de Jong bij laatste werkstuk. Linker pagina: Tewaterlating. (Foto's: Ger Dijks)

in een 12 voets jol, heeft daarna in veel andere schepen gevaren, onder andere ook in een Regenboog, maar zoals hij in zijn welkomstwoord zei, de tjotter trekt hem het meest door haar eigen sfeer, de mooie lijnen en het fraaie snijwerk.

Volgens burgemeester B. W. Caze-mier van Wymbritseradeel heeft De Jong van huis uit met veel liefde voor het oude ambacht gewerkt. Speciaal voor de bouw van ronde- en platbodemjachten. Spreker overhandigde hem in opdracht van de Commissaris der Koningin een legpenning en namens de gemeente een voor deze gelegenheid in Makkum vervaardigde tegel met het wapen van Wymbritseradeel.

Namens de Stichting Ronde- en Platbodemjachten sprak haar oud-bestuurslid ir. Hans Oud. Hij bood als herinnering aan deze dag een oorkonde aan, waarna later nog een passend geschenk zal volgen.

B.B.